

Bemærkninger til forslaget

1. Regeringens spareplan, således som den er forelagt folketinget i statsministerens åbningstale samt i en række lovforslag, vil indebære muligheder for en nedsættelse af de kommunale og amtskommunale udgifter i 1983 med henholdsvis 2 mia. kr. og 1 mia. kr.

Det foreslås derfor, at de ved akt 473 fastsatte bloktilskud til kommuner og amtskommuner nedsættes med henholdsvis 2 mia. kr. og 1 mia. kr.

Herudover kan regeringens samlede forslag til genopretning af den danske økonomi give anledning til visse likviditetsmæssige forskydninger i 1983. Regeringen har tilkendegivet det som sin hensigt at søge disse forskydninger neutraliseret for kommunerne som helhed.

2. Efter reglerne i lov om generelle tilskud fordeles bloktilskuddene mellem (amts) kommunerne i forhold til disses udgiftsbehov, idet formålet både er at overføre penge mellem stat og (amts) kommuner og at udligne forskelle i udgiftsbehov. (Amts) kommuner, der f.eks. har mange skolebørn eller mange ældre, får derfor et forholdsvist stort bloktilskud. Og kommuner, der har samme udgiftsbehov, modtager samme tilskud, uanset om de faktiske udgifter er forskellige på grund af forskelle i serviceniveauet.

Der kan følgelig ikke ventes at være nogen overensstemmelse mellem en kommunes udgiftsbehov og dennes mulighed for at gennemføre besparelser som følge af regeringens ovenfor omtalte initiativer.

Regeringen har derfor overvejet, om nedsættelsen af bloktilskuddene burde fordeles mellem (amts) kommunerne efter andre kriterier end udgiftsbehov.

Under forhandlingerne om regeringens forslag har de kommunale organisationer fremført, at nedsættelsen burde fordeles efter et skøn over den enkelte kommunes sparemuligheder. Da spareplanen består af en række forslag, hvis virkninger er meget forskelligartede, ville en sådan opgørelse dog være forbundet med meget betydelige vanskeligheder. Hertil kommer, at en del af forslagene forudsætter en aktiv medvirken fra kommunalbe-

styrelserne for at kunne gennemføres. Endelig ville en sådan fordeling vanskeliggøre tilskudsfastsættelsen for 1984 og følgende år, da sparemulighederne i 1983 næppe permanent kan indgå som element i tilskudsfastsættelsen.

En anden mulighed, der har været nævnt fra kommunal side, er en fordeling efter kommunernes indbyggertal. En sådan ordning ville imidlertid i grove træk virke på samme måde som en fordeling efter udgiftsbehovstal.

Regeringen foreslår herefter, at nedsættelsen fordeles mellem amtskommunerne og kommunerne efter disses foreløbigt opgjorte beskatningsgrundlag for 1981 (for kommunerne opgjort uden korrektion for kommunernes andel af udgifter til negativ indkomstskat vedrørende 1981).

I bilag 2 er der for kommunerne grupperet amtsvis foretaget en sammenligning af virkningerne af at fordele nedsættelsen efter udgiftsbehovstal og efter beskatningsgrundlag.

Kolonne 1 og 2 måler virkningerne i pct. af kommunernes udskrivningsgrundlag, kolonne 3 og 4 virkningerne i pct. af kommunernes nettodrifts-udgifter.

Det fremgår heraf for det første, at en nedsættelse efter udgiftsbehov vil indebære et tab svarende til 0,7 pct. af udskrivningsgrundlaget i Københavns amt, men et tab svarende til 1,29 pct. af udskrivningsgrundlaget i Viborg amt. En beskæring i forhold til beskatningsgrundlaget vil derimod, målt i forhold til udskrivningsgrundlaget, have en meget jævnt fordelt virkning.

Dernæst ses det, at en fordeling efter udgiftsbehov vil svare til et tab på 4,8 pct. af nettoudgifterne i Ringkøbing amt, men 2,95 pct. af udgifterne i Københavns kommune og 3,2-3,7 pct. af udgifterne i det øvrige hovedstadsområde.

En sådan fordeling ville altså pålægge kommunerne i Ringkøbing amt væsentligt større besparelser – set i forhold til udgifterne – end kommunerne i hovedstadsområdet.

En nedsættelse efter beskatningsgrundlag vil indebære et tab svarende til 4,9 pct. af udgifterne i